

TRANSR
TRANS SEX WORKERS RIGHTS
ARE HUMAN RIGHTS

TRANSR TRAINING KIT
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΓΙΑ ΤΡΑΝΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ/ΟΥΣ ΣΤΟ ΣΕΞ

Το παρόν κείμενο δημιουργήθηκε με τη χρηματοδότηση του Προγράμματος «Rights, Equality and Citizenship (REC)» της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο του είναι ευθύνη των εταιρών του TransR και δεν αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Έκφραση Φύλου: «Είναι οι εξωτερικές εκδηλώσεις της έμφυλης ταυτότητας, που εκφράζονται μέσω του ονόματος ενός ατόμου, των ανωνυμιών του, του ρουχισμού του, της κόμμωσής του, της φωνής ή/και των χαρακτηριστικών του σώματος. Η κοινωνία αναγνωρίζει αυτά τα χαρακτηριστικά ως αρσενικά ή θηλυκά, ωστόσο, το τι θεωρείται ως αρσενικό και θηλυκό αλλάζει με την πάροδο του χρόνου και ποικίλει ανάλογα με την κουλτούρα.» (GLAAD Media Reference Guide, που αναφέρεται στον ιστότοπο της TGEU – Οργάνωση Τρανς συλλογικοτήτων της Ευρώπης). Η έκφραση φύλου ενός ατόμου μπορεί να ταυτίζεται με την ταυτότητα φύλου ή τις ταυτότητες του ατόμου, καθώς και με το φύλο που του αποδόθηκε κατά τη γέννηση ή και όχι (ιστότοπος ILGA Europe, 2015).

Ταυτότητα Φύλου: «Αναφέρεται στη βαθιά εσωτερική αίσθηση και ατομική εμπειρία ενός ατόμου αναφορικά με το φύλο, και μπορεί να ανταποκρίνεται στον έμφυλο ρόλο που του αποδόθηκε κατά τη γέννηση ή και όχι. Περιλαμβάνει την προσωπική αίσθηση του σώματος (που μπορεί να εμπεριέχει, αν το άτομο το έχει επιλέξει ελεύθερα, την όποια μετατροπή στη σωματική εμφάνιση ή/και λειτουργία με ιατρικές, χειρουργικές ή άλλες μεθόδους) και άλλες εκφράσεις του φύλου, συμπεριλαμβανομένης της ένδυσης, της ομιλίας και της συμπεριφοράς. Η ταυτότητα φύλου μερικών ανθρώπων βρίσκεται εκτός του έμφυλου διπόλου (άνδρας – γυναίκα) καθώς κι εκτός από σχετικές έμφυλες νόρμες/ παραδόσεις» (ιστοσελίδα της ILGA Europe, 2015).

«Οι άνθρωποι έχουν διαφορετικές ταυτότητες κι εκφράσεις φύλου. Κάθε άτομο πρέπει να έχει το δικαίωμα να καθορίζει τη δική του ταυτότητα και να του συμπεριφέρονται αντίστοιχα» (Εγχειρίδιο της TGEU)

Trans: «Ο όρος Τρανς είναι ένας όρος ομπρέλα που περιλαμβάνει τα άτομα εκείνα που η ταυτότητα φύλου τους είναι διαφορετική από το φύλο που τους αποδόθηκε στη γέννηση και εκείνα τα άτομα που επιθυμούν να απεικονίζουν την ταυτότητα φύλου τους με έναν διαφορετικό τρόπο από το φύλο που τους αποδόθηκε στη γέννηση. Η τρανς ταυτότητα περιλαμβάνει τα άτομα που αισθάνονται πως είτε πρέπει, είτε προτιμούν, είτε επιλέγουν να αυτοπαρουσιάζονται, είτε μέσω της γλώσσας, του ρουχισμού, των αξεσουάρ, των καλλυντικών ή/και τις σωματικές μετατροπές, με διαφορετικό τρόπο από τις κοινωνικές προσδοκίες του έμφυλου ρόλου που τους αποδόθηκε στη γέννηση. Ως όρος ομπρέλα, περιλαμβάνει μεταξύ πολλών άλλων, ταυτότητες όπως διεμφυλικό άτομο, τρανσέξουαλ, τραβεστί, παρενδυτικό άτομο, άφυλο άτομο, άτομο με πολλά φύλα, genderqueer άτομο, ίντερσεξ άτομο, μη-δυϊκό άτομο, άτομο τρίτου φύλου καθώς και άλλους όρους που εκφράζουν ποικιλομορφίες ταυτοτήτων φύλου με τις οποίες σχετίζονται ή ταυτίζονται κάποια άτομα. Σημειώστε καλά: Μην χρησιμοποιείτε όρους που δεν έχει ήδη χρησιμοποιήσει ένα άτομο για τον αυτοπροσδιορισμό του. Χρησιμοποιείτε τους περιγραφικούς όρους που προτιμάει ένα άτομο. Η τρανς ταυτότητα δεν εξαρτάται από ιατρικές διαδικασίες» (Τρανς Σεβασμός απέναντι στην Τρανσφοβία, παγκόσμιο ερευνητικό πρόγραμμα που βρίσκεται στον ιστότοπο της TGEU).

Το να αυτο-προσδιοριστείς ως τρανς δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτικό, αλλά πρέπει να είναι δικαίωμα σου. Το να είσαι τρανς δεν καθορίζει την προσωπικότητά σου!

Μετάβαση «περιλαμβάνει μερικά ή όλα από τα ακόλουθα προσωπικά, ιατρικά ή/και νομικά βήματα: το να ενημερώσει ένα άτομο την οικογένειά του, τα φιλικά του πρόσωπα και τα άτομα με τα οποία συνεργάζεται, το να χρησιμοποιεί ένα άλλο όνομα σε σύγκριση με πριν και νέες αντωνυμίες, το να ντύνεται με διαφορετικό τρόπο συγκριτικά με πριν, το να αλλάξει το όνομα και την έμφυλη καταχώριση στα νομικά έγγραφα, ορμονοθεραπεία και πιθανόν (αλλά όχι πάντα) μία ή παραπάνω μορφές χειρουργικών επεμβάσεων. Τα ακριβή βήματα που περιλαμβάνονται σε μια μετάβαση διαφέρουν από άτομο σε άτομο»(GLAAD Media Reference Guide που βρίσκεται στον ιστότοπο της TGEU).

Εγχείρηση Επιβεβαίωσης Φύλου: Ο όρος που χρησιμοποιούν οι τρανς άνθρωποι για να περιγράψουν τις χειρουργικές διαδικασίες που φέρνουν σε ευθυγράμμιση τα πρωτογενή και δευτερογενή σωματικά χαρακτηριστικά ενός τρανς ατόμου με την εσωτερική αίσθηση της ταυτότητάς του (ιατρικά μπορεί να βρείτε τον όρο ως Εγχείρηση Επαναπροσδιορισμού Φύλου) (ιστότοπος της ILGA Europe, 2015). Είναι μόνο ένα μικρό κομμάτι της διαδικασίας της μετάβασης. Αποφύγετε τη φράση «εγχείρηση αλλαγής φύλου». Μην αναφέρεστε σε ένα άτομο ως «προ εγχειρισμένο» ή «εγχειρισμένο». Δεν επιλέγουν όλοι οι τρανς άνθρωποι να προβούν σε ιατρικές επεμβάσεις ή δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για κάτι τέτοιο. (GLAAD, 2016, σ. 11)

Μια φυλομετάβαση μπορεί να έχει πολλές διαφορετικές μορφές και πτυχές, και διαφορετική χρονικότητα. Εσύ είσαι το άτομο που θα αποφασίσει αν και με ποιο τρόπο θέλεις να κάνεις φυλομετάβαση, όπως και το αν θες ή δε θες να προβείς σε εγχείρηση επιβεβαίωσης φύλου. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να σε υποχρεώσει να πάρεις την όποια απόφαση επ' αυτού.

Τρανσφοβία: «Πρόκειται για μια αλληλουχία από πολιτισμικές και προσωπικές πεποιθήσεις, απόψεις, στάσεις και επιθετικές συμπεριφορές που βασίζονται στην αρνητική προκατάληψη, την απδία, το φόβο ή/και το μίσος που κατευθύνεται ενάντια σε άτομα ή ομάδες που δεν 'συμμορφώνονται', ή που υπερβαίνουν τις κοινωνικές προσδοκίες και νόρμες αναφορικά με το φύλο. Η τρανσφοβία συγκεκριμένα επηρεάζει τα άτομα που η ταυτότητα ή/και έκφραση φύλου τους διαφέρει από τον έμφυλο ρόλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση. Η τρανσφοβία εκφράζεται με διάφορους τρόπους (π.χ. ευθέως φυσική επίθεση, τρανσφοβική ρητορική και προσβλητική συμπεριφορά, κάλυψη από ΜΜΕ που αναπαράγει διακρίσεις, κοινωνικός αποκλεισμός). Επίσης, συμπεριλαμβάνει θεσμικές μορφές διάκρισης όπως την ποινικοποίηση, την παθολογικοποίηση ή/και τον στιγματισμό ταυτοτήτων φύλου ή/και εκφράσεων φύλου που δε 'συμμορφώνονται' με τις κοινωνικές νόρμες.» (Τρανς σεβασμός απέναντι στην τρανσφοβία – ερευνητικό πρόγραμμα δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα της TGEU).

«Όλα τα άτομα έχουν το δικαίωμα στη ζωή, την ασφάλεια και την προστασία από τη βία και αυτά πρέπει να γίνονται σεβαστά ανεξάρτητα από τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή/και την ταυτότητα φύλου» (Fundamental Rights Agency, 2013, σ. 13). Κανένα άτομο δεν έχει το δικαίωμα να σου συμπεριφέρεται διαφορετικά ή χωρίς σεβασμό λόγω ταυτότητας ή/και έκφρασης φύλου! Έχεις το δικαίωμα να προστατεύεσαι!

Νομική Αναγνώριση Ταυτότητας Φύλου: Μια διαδικασία κατά την οποία το προτιμώμενο φύλο ενός τρανς ατόμου αναγνωρίζεται από το νόμο, ή η επιτυχία της διαδικασίας αυτής (ιστότοπος της ILGA Europe, 2015).

Η Νομική Αναγνώριση της Ταυτότητας Φύλου είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα. Πρέπει να είναι διαθέσιμο και προσβάσιμο σε όλα τα άτομα που το επιθυμούν! Δεν πρέπει να απαιτείται καμία ιατρική γνωμάτευση ή διαδικασία για την αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στον αυτοπροσδιορισμό του ατόμου. «Η γρήγορη, προσβάσιμη και διαφανής διαδικασία Νομικής Αναγνώρισης Ταυτότητας Φύλου προλαμβάνει τις διακρίσεις, προστατεύει την ιδιωτικότητα του ατόμου και είναι η βάση για τη διαβίωση μιας αξιοπρεπούς ζωής.» (Fact Sheet: Νομική Αναγνώριση Ταυτότητας Φύλου, TGEU)

Εργασία στο σεξ: Ο όρος αναφέρεται στις εμπορικές σεξουαλικές υπηρεσίες, παραστάσεις ή/και προϊόντα που προσφέρονται με αντάλλαγμα υλική αμοιβή. Περιλαμβάνει τη σεξουαλική συνεύρεση επ'αμοιβή («πορνεία»), την πορνογραφία, το στριптиζ και τις ερωτικές τηλεφωνικές κλήσεις (Weitzer 2000 αναφερόμενο σε Oliveira, 2018, σ. 12). «Η εργασία στο σεξ ποικίλει μεταξύ χωρών και κοινοτήτων. Η εργασία στο σεξ μπορεί να ποικίλει στο βαθμό που είναι πιο 'επίσημη' ή οργανωμένη και στο βαθμό που λειτουργεί ξεχωριστά από άλλες κοινωνικές και σεξουαλικές σχέσεις και τύπους σεξουαλικο-οικονομικών συναλλαγών» (UNAIDS, 2012).

Η Εργασία στο Σεξ είναι εργασία! Η εργασία στο σεξ πρέπει να αποποινικοποιηθεί και να αναγνωριστεί ως επάγγελμα!

Κοινωνικό Στίγμα: Το κοινωνικό στίγμα είναι μια διαδικασία που ξεκινάει μέσω της προσπάθειας να βρεις διαφορές στα άλλα άτομα. Το στίγμα είναι μια σειρά από ταμπέλες που μπορεί να έχουν έναν πολύ βαθύ αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων στους οποίους εφαρμόζονται (Hallgrimsdottir et al., 2008 cit in Lazarus, et al., 2012). Αυτές οι ταμπέλες συνδέουν τον κόσμο που στιγματίζεται με ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά που μπορούν να τον οδηγήσουν στο να βιώσει απώλεια μιας κοινωνικής θέσης καθώς και διακρίσεις (Link and Phelan, 2001 cit in Lazarus et al., 2012). Το στίγμα είναι επίσης μια μορφή φοβίας για οτιδήποτε διαφορετικό, μια μορφή απόρριψης όσων δεν αρέσουν στους ανθρώπους και όσων δεν μπορούν να καταλάβουν και που τους κάνουν να νιώθουν άβολα.

Διάκριση: άνιση ή/και άδικη μεταχείριση που μπορεί να βασίζεται σε διάφορες ταυτότητες ή/και καταστάσεις όπως την ηλικία, την εθνοτική καταγωγή, την αναπηρία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα και έκφραση φύλου ή/και τα σωματικά χαρακτηριστικά. Μπορεί να χωριστεί σε τέσσερις μορφές διάκρισης: την άμεση διάκριση, την έμμεση διάκριση, τις πολλαπλές διακρίσεις και την βιωθείσα διάκριση (ιστότοπος του ILGA Europe, 2015).

Κάθε άτομο δικαιούται να ζει χωρίς στίγμα και διακρίσεις, σε μια κοινωνία που θα την διέπει η δικαιοσύνη, η ισότητα και ο σεβασμός. Μερικές φορές το στίγμα και οι διακρίσεις εξαφανίζονται κατά τη διάρκεια της εξέλιξης μιας κοινωνίας. Μερικές φορές, οι αλλαγές επιτυγχάνονται μέσω του αγώνα για δικαιώματα μιας κοινωνικής ομάδας που υποφέρει από διακρίσεις και απαιτεί να δέχεται ισότιμο σεβασμό και μεταχείριση.

Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: Δύο άρθρα (άρθρο 10 και άρθρο 20)

«Κάθε άτομο δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που περιγράφονται σε αυτή τη Διακήρυξη, χωρίς κανενός είδους διάκριση αναφορικά με φυλή, χρώμα, ανατομικά/σωματικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, θρησκεία, πολιτική ή άλλη άποψη, εθνική ή κοινωνική καταγωγή, περιουσία, γέννηση ή άλλου είδους κατάσταση.»

Τις περασμένες δεκαετίες, έγιναν μερικά σημαντικά βήματα και επιτεύγματα που εξασφάλισαν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τα δικαιώματα για τα τρανς άτομα. Παρόλα αυτά οι τρανς άνθρωποι δεν είναι πλήρως προστατευμένοι από πολιτικές ενάντια στις διακρίσεις και νομικά μέτρα ανά τον κόσμο. Η Ταυτότητα Φύλου σημειώνει άνοδο στην συμπερίληψη, αλλά η Έκφραση Φύλου ως λόγος διάκρισης ακόμη απουσιάζει από τις περισσότερες νομοθεσίες.

Αρκετές διεθνείς οδηγίες/προτάσεις προστατεύουν τα τρανς άτομα από τις διακρίσεις:

1. Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών: Η πρώτη απόφαση το 2011 (A/HRC/RES/17/19) εκφράζει ανησυχία αναφορικά με παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Άλλες αποφάσεις ακολούθησαν το 2014 (A/HRC/RES/27/32) και το 2016 (A/HRC/RES/32/2)
2. Η Ανώτατη Θέση Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών παρήγαγε μια πρώτη αναφορά το Νοέμβριο του 2011 (A/HRC/19/41): Νόμοι που ενέχουν διακρίσεις, πρακτικές και πράξεις βίας ενάντια σε άτομα με κριτήριο τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου τους, ακολουθήθηκε από μια ακόμη αναφορά το 2015
3. Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε είδους Διάκρισης ενάντια στις Γυναίκες (CEDAW): Μερικά θεματικά όργανα εντός του συστήματος των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ κάνουν σαφή αναφορά στην ταυτότητα φύλου. Αυτή είναι η περίπτωση της CEDAW (Convention for the Elimination of all forms of Discrimination against Women). Η επιτροπή της CEDAW έχει εντάξει δύο προτάσεις το 2010 και οι δύο επιβεβαίωσαν πως, «Οι διακρίσεις που υφίστανται οι γυναίκες με βάση το φύλο και τα σωματικά τους χαρακτηριστικά είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με άλλους παράγοντες που επηρεάζουν τις γυναίκες, όπως [...] η ταυτότητα φύλου.»
4. Οι Αρχές της Υογυακάρτα: 2006 (29 αρχές), 2016 (+10 αρχές) πάνω στην Εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σε σχέση με τον Σεξουαλικό Προσανατολισμό και την Ταυτότητα Φύλου: μια σειρά από διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές που σκοπεύουν να αντιμετωπίσουν παραβιάσεις των δικαιωμάτων των λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλοφίλων, τρανς και ίντερσεξ (ΛΟΑΤΙ) ανθρώπων.

Η ψήφιση των Αρχών της Υογυακάρτα είναι ένα πολύ ορατό σημάδι καλής θέλησης προς τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ ανθρώπων. Όλες οι εθνικές αντιπροσωπείες και κυβερνήσεις καλούνται κατεπειγόντως να κυρώσουν τις αρχές και να δουλέψουν προς την πλήρη εφαρμογή τους τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, δεσμευόμενες με συγκεκριμένες νομικές διαδικασίες (ILGA/TGEU 2011). Τα Κοινοβούλια του Βελγίου και της Ολλανδίας έχουν ήδη κυρώσει τις αρχές και τις χρησιμοποιούν ως οδηγό για τη χάραξη της πολιτικής τους.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, πολλοί φορείς και θεσμοί της ΕΕ συμπεριέλαβαν την προστασία του σεξουαλικού προσανατολισμού/της ταυτότητας φύλου στις αποφάσεις και τις προτάσεις τους. Παρόλα αυτά, δεν κάνουν όλα άμεση αναφορά στις διακρίσεις με βάση την έκφραση φύλου.

«Κάθε διάκριση με βάση τα γενετικά/σωματικά χαρακτηριστικά, τη φυλή, το χρώμα, την εθνοτική ή κοινωνική καταγωγή, τα γενετικά χαρακτηριστικά, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή πίστη, τις πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την κατάσταση ως μέλος μιας εθνικής μειονότητας, την περιουσία, τη γέννηση, την αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό απαγορεύεται.»

Δεν υπάρχει ξεκάθαρη απαγόρευση των διακρίσεων ενάντια στους τρανς ανθρώπους!

Συμβούλιο της Ευρώπης: Άρθρο 14 της Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αναφορικά με την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ) εξασφαλίζει την αρχή της μη-διάκρισης αναφορικά με μια σειρά από δικαιώματα που εγκαθιδρύονται με τη Σύμβαση. Η Σύσταση CM/Rec (2010) της Επιτροπής των Υπουργών κάλεσε τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου.

“Δεν είναι τόσης σημασίας τι μορφή παίρνει ο νόμος αρκεί να υπηρετεί τον σκοπό της πρακτικής προσβασιμότητας σε ένα νόμιμο δικαίωμα. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) απαιτεί να προστατεύονται αποτελεσματικά τα δικαιώματα των τρανς ανθρώπων, με τέτοιον τρόπο που η “Σύμβαση [ΕΣΔΑ] να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται έτσι ώστε να καθιστά τα δικαιώματα πρακτικά και αποτελεσματικά και όχι θεωρητικά και ψευδαισθησιακά” (Εργαλειοθήκη LGR, TGEU, 2016)

Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφέρει ξεκάθαρα την ταυτότητα φύλου: η απόφαση Νο 2048 του 2015 προτείνει σε όλα τα κράτη μέλη τη δημιουργία διαδικασιών για την αναγνώριση της ταυτότητας φύλου με βάση τον αυτοπροσδιορισμό και την απαγόρευση της στείρωσης και άλλων υποχρεωτικών ιατρικών επεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ψυχιατρικών διαγνώσεων.

“Αυτή η απόφαση έρχεται να αντιμετωπίσει ζητήματα όπως η πρόσβαση στην υγεία και την περίθαλψη, την αποπαθολογικοποίηση και τη νομοθεσία ενάντια στις διακρίσεις. Σε σχέση με τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, η Συνέλευση καλεί τα Κράτη Μέλη να αναπτύξουν γρήγορες, διαφανείς και προσβάσιμες διαδικασίες βασισμένες στον αυτοπροσδιορισμό.” (PACE 2015)

Ευρωπαϊκή Κοινωνική Χάρτα (ΕΚΧ): Το άρθρο 11 εξασφαλίζει το δικαίωμα στο υψηλότερο πιθανό επίπεδο υγείας και το δικαίωμα στην πρόσβαση στην περίθαλψη. Η ΕΚΧ είναι το Κοινωνικό Σύνταγμα της Ευρώπης – μια συμφωνία του Συμβουλίου της Ευρώπης που εξασφαλίζει θεμελιώδη κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Κοινωνικά Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης έδωσε έμφαση στο δικαίωμα της απόδοσης ελεύθερης συναίνεσης όταν επιδιώκεται η πρόσβαση σε ιατρική φροντίδα.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: αποφάσισε υπέρ ενός αριθμού υποθέσεων που εκκινήθηκαν από τρανς ανθρώπους.

“Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει λάβει επανειλημμένες αποφάσεις υπέρ της αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου και των συνθηκών της, ενδυναμώνοντας έτσι τα ανθρώπινα δικαιώματα των τρανς ανθρώπων, όπως την ιδιωτικότητα, το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και το δικαίωμα να μην υφίστασαι διακρίσεις.” (Εργαλειοθήκη LGR, TGEU, 2016)

Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε πως η νομοθεσία ίσης μεταχείρισης αναφορικά με την εργασία και την απασχόληση, την ισότητα στη μισθοδοσία και τα ευεργετήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι εφαρμόσιμη στους τρανς ανθρώπους. Επιπρόσθετα, το Δικαστήριο αποφάσισε πως η ίση μεταχείριση προς τους τρανς ανθρώπους πρέπει να εφαρμόζεται στη βάση του φύλου που αποκτήθηκε από επαναπροσδιορισμό/επιβεβαίωση φύλου και όχι του έμφυλου ρόλου που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

Όλα τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν την πολιτική υποχρέωση να εφαρμόζουν τις δικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε τοπικές νομοθεσίες!

Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου αποδίδεται ως εξής: όλη η νομοθεσία της ΕΕ που απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τον έμφυλο ρόλο που αποδόθηκε κατά τη γέννηση προστατεύει επίσης τους τρανς ανθρώπους. Το Δικαστήριο δεν όρισε, ωστόσο, τι είναι ο «επαναπροσδιορισμός φύλου». Δεν γίνεται καμία αναφορά σε εγχειρήσεις ως υποχρεωτική συνθήκη για την προστασία κάτω από την ομπρέλα του όρου «επαναπροσδιορισμός φύλου». Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει χώρος για να ερμηνευτεί ο όρος ευρύτερα. Παρόλα αυτά, δεν είναι νομικά ξεκάθαρο αν οι τρανς άνθρωποι που δε θέλουν να προβούν σε οποιουδήποτε είδους ιατρική επιβεβαίωση φύλου θα πρέπει, ούτως ή άλλως, να καλύπτονται υπό τον όρο του έμφυλου ρόλου που αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

Ως μέτρα νομικής προστασίας σε επίπεδο της ΕΕ, τέσσερις διαφορετικές οδηγίες έχουν αναπτυχθεί ώστε να εξασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση στα δικαιώματα για όλα τα άτομα, με ξεκάθαρη αναφορά στην προστασία των τρανς ανθρώπων.

- Πρόσβαση και Προμήθεια Αγαθών και Υπηρεσιών | Οδηγία 2004/113/ΕΚ της 13ης Δεκεμβρίου 2004 η οποία εφάρμοσε την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών αναφορικά με την πρόσβαση και προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.

➔ Μέχρι σήμερα, μόνο λίγο πιο πολλά από τα μισά όργανα ισότητας [φύλου] της ΕΕ έχουν δουλέψει ώστε να προωθήσουν την ισότητα για τους τρανς ανθρώπους. 14 κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν ακόμη εισάγει κάποια ξεκάθαρη προστασία ώστε να εφαρμόσουν κατάλληλα τη νομοθεσία της ΕΕ.

- Εργασία και Κοινωνική Ασφάλιση | Οδηγία 2006/54/ΕΚ της 5ης Ιουλίου 2006 για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης των ανδρών και των γυναικών αναφορικά με την εργασία και την απασχόληση.

➔ 27 χώρες προστατεύουν ενάντια στις διακρίσεις στην εργασία. 10 κράτη μέλη της ΕΕ δεν προσφέρουν κάποια προστασία ενάντια στις διακρίσεις στην εργασία και συνεπώς παραβιάζουν τη νομοθεσία της ΕΕ.

- Δικαιώματα των Θυμάτων Εγκλημάτων | Οδηγία 2012/29/ΕΚ της 25ης Οκτωβρίου 2012 που εδραιώνει ελάχιστα δεδομένα για τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκλημάτων, στοχεύει στο να διαβεβαιώσει πως «τα θύματα εγκλημάτων λαμβάνουν την κατάλληλη πληροφόρηση, υποστήριξη και προστασία και είναι σε θέση να συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες», και πως «θα τυγχάνουν αντιμετώπισης με σεβασμό, ευαισθησία, εξατομίκευση, επαγγελματισμό και με τρόπο απαλλαγμένο από διακρίσεις, σε κάθε επαφή με δικαστικές υπηρεσίες ή την αρμόδια αρχή που παρέχει υποστήριξη σε θύματα».

➔ Μόνο 13 χώρες έχουν ξεκάθαρες νομοθεσίες πάνω στα εγκλήματα που έχουν ως κίνητρο την προκατάληψη, ενώ μόνο 5 χώρες έχουν λάβει θετικά μέτρα.

- Άσυλο | Οδηγία 2011/95/ΕΕ της 20ης Δεκεμβρίου 2011. Αυτή η Οδηγία συγκεκριμενοποιεί, με λεπτομέρεια, ποιά άτομα μπορούν να λάβουν άσυλο ή συμπληρωματική βοήθεια στην ΕΕ (Arts. 2-19), όπως και τα δικαιώματα των προσφύγων ή των ανθρώπων που βρίσκονται σε καθεστώς συμπληρωματικής βοήθειας στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην εκπαίδευση, τη στέγαση και την περίθαλψη (Arts. 20-35).

➔ 16 χώρες προσφέρουν διεθνή προστασία με κριτήριο την ταυτότητα φύλου. 13 από αυτές είναι μέλη της ΕΕ. 15 κράτη μέλη δεν προσφέρουν καμία διεθνή προστασία για τα τρανς άτομα πρόσφυγες και συνεπώς παραβιάζουν την νομοθεσία της ΕΕ.

Μόνο 7 χώρες παρέχουν προστασία που σχετίζεται με την έκφραση φύλου ενός ατόμου. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό για παρενδυτικά άτομα και εκείνα τα τρανς άτομα που δεν σκοπεύουν να προβούν σε επαναπροσδιορισμό/επιβεβαίωση φύλου.

	Επαναπροσδιορισμός/Επιβεβαίωση Φύλου	Ταυτότητα Φύλου	Έκφραση Φύλου
Αγαθά και Υπηρεσίες	x		
Εργασία και Κοινωνική Ασφάλιση	x		
Άσυλο		x	
Δικαιώματα των Θυμάτων		x	x

Παρόλα αυτά, οι οδηγίες εμπεριέχουν προβλέψεις που μπορούν να βοηθήσουν ώστε η νομοθεσία της ΕΕ να εφαρμόζεται και να επιβάλλεται σωστά στα κράτη μέλη, και οι οποίες μπορεί να παρέχουν μια ευκαιρία για διεκδίκηση δικαιωμάτων. Έχετε το δικαίωμα να τυγχάνετε προστασίας και κάθε κράτος πρέπει να το εφαρμόζει αυτό στη νομοθεσία του! Επιπρόσθετα, σε περιπτώσεις διακρίσεων η νομοθεσία της ΕΕ σας προστατεύει!

Γνωρίζετε ότι:

- **Νομική Αναγνώριση Ταυτότητας Φύλου (ΝΑΤΦ):** διαδικασίες ΝΑΤΦ υπάρχουν σε 41 χώρες. Από τις οποίες, 34 ζητούν ψυχιατρική γνωμάτευση, 14 χώρες απαιτούν στείρωση, και 21 ζητούν τα άτομα να έχουν χωρίσει σε περίπτωση υπάρχοντος γάμου. 33 χώρες επιβάλλουν ηλικιακά όρια και κάνουν την πρόσβαση πιο δύσκολη ή αδύνατη για ανήλικα άτομα. 5 χώρες (το Βέλγιο, η Δανία, η Ιρλανδία, η Μάλτα και η Νορβηγία) βασίζουν τις διαδικασίες της ΝΑΤΦ στον αυτοπροσδιορισμό του ατόμου και μόνο μία χώρα (η Μάλτα) αναγνωρίζει τα τρανς μη-δυϊκά ως προς το φύλο άτομα (non-binary).
- **Υποχρέωση Ψυχιατρικής Γνωμάτευσης:** 34 χώρες στην Ευρώπη απαιτούν ψυχιατρική γνωμάτευση πριν προσαρμόσουν τα έγγραφα ταυτοπροσωπίας. Μια τέτοια υποχρέωση παραβιάζει το δικαίωμα του κάθε ατόμου να αυτοπροσδιορίζει την ταυτότητα φύλου του. Μια υποχρεωτική διάγνωση οδηγεί σε περαιτέρω στιγματισμό, αποκλεισμό και διακρίσεις καθώς βασίζεται στη λάθος υπόνοια πως το να είσαι τρανς είναι μια (ψυχική) ασθένεια. Τα κράτη πρέπει να βασίζονται στις διαδικασίες της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου αποκλειστικά και μόνο στον αυτοπροσδιορισμό του ατόμου.
- **Υγεία:** 18 χώρες παρέχουν ξεκάθαρη προστασία ενάντια στις διακρίσεις στην περίθαλψη. Η Μάλτα είναι η μόνη χώρα που έχει αποπαθολογικοποιήσει τις τρανς ταυτότητες, ενώ ταυτόχρονα έχει εξασφαλίσει απαλλαγμένη από στίγμα πρόσβαση σε ειδικά προσαρμοσμένη περίθαλψη στις ανάγκες τρανς ενηλίκων και ανηλίκων. Μόνο 2 χώρες (Μάλτα και Ηνωμένο Βασίλειο) απαγορεύουν τη 'θεραπεία μετατροπής' για την ταυτότητα φύλου.

• Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε πως η νομοθεσία ίσης μεταχείρισης αναφορικά με την εργασία και την απασχόληση, την ισότητα στη μισθοδοσία και τα ευεργετήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι εφαρμόσιμη στους τρανς ανθρώπους. Επιπρόσθετα, το Δικαστήριο αποφάσισε πως η ίση μεταχείριση προς τους τρανς ανθρώπους πρέπει να εφαρμόζεται στη βάση του φύλου που αποκτήθηκε από επαναπροσδιορισμό/επιβεβαίωση φύλου και όχι του έμφυλου ρόλου που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

• **Όλα τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν την πολιτική υποχρέωση να εφαρμόζουν τις δικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε τοπικές νομοθεσίες!**

• Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου αποδίδεται ως εξής: όλη η νομοθεσία της ΕΕ που απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τον έμφυλο ρόλο που αποδόθηκε κατά τη γέννηση προστατεύει επίσης τους τρανς ανθρώπους. Το Δικαστήριο δεν όρισε, ωστόσο, τι είναι ο “επαναπροσδιορισμός φύλου”. Δεν γίνεται καμία αναφορά σε εγχειρήσεις ως υποχρεωτική συνθήκη για την προστασία κάτω από την ομπρέλα του όρου «επαναπροσδιορισμός φύλου». Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει χώρος για να ερμηνευτεί ο όρος ευρύτερα. Παρόλα αυτά, δεν είναι νομικά ξεκάθαρο αν οι τρανς άνθρωποι που δε θέλουν να προβούν σε οποιουδήποτε είδους ιατρική επιβεβαίωση φύλου θα πρέπει, ούτως ή άλλως, να καλύπτονται υπό τον όρο του έμφυλου ρόλου που αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

• **Νομική Αναγνώριση της Ταυτότητας Φύλου:**

• ➔ Από τον Οκτώβριο 2017 υπάρχει πλέον και στην Ελλάδα νόμος για τη νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου, όπου περιγράφεται η δικαστική διαδικασία για την αλλαγή ονόματος και όλων των νόμιμων εγγράφων σύμφωνα με την επιθυμητή ταυτότητα φύλου. Η νομοθεσία αυτή (Ν.4491/2017) είναι διαθέσιμη εδώ

• ➔ Ο Ν.4491/2017 αναφέρει ρητά ότι τα τρανς άτομα μπορούν να μεταβάλλουν το φύλο και το κύριο ονομά τους στα επίσημα έγγραφα του ώστε να αντιστοιχεί η ταυτότητα φύλου τους με το καταχωρισμένο φύλο.

• ➔ Για τη διόρθωση του καταχωρισμένου φύλου δεν απαιτείται το άτομο να έχει υποβληθεί σε οποιαδήποτε ιατρική παρέμβαση ούτε οποιαδήποτε εξέταση ή ιατρική αγωγή που σχετίζεται με τη σωματική ή ψυχική του υγεία. Ωστόσο, απαιτείται το άτομο να μην είναι έγγαμο και να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, δηλαδή να είναι άνω των 18 ετών. Οι ανήλικοι άνω των 17 ετών θα πρέπει να έχουν ρητή συναίνεση των γονεών ή των ασκούντων τη γονική μέριμνα ενώ οι ανήλικοι άνω των 15 ετών θα πρέπει να έχουν επιπλέον θετική γνώμатеυση από διεπιστημονική Επιτροπή που συστήνεται από το Κράτος.

• ➔ Η διόρθωση του καταχωρισμένου φύλου γίνεται με δικαστική απόφαση και απαιτείται αυτοπρόσωπη δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου. Υπάρχει η δυνατότητα δωρεάν νομικής εκπροσώπησης από το κράτος, χωρίς όμως να μπορεί να επιλέξει το άτομο το δικηγόρο που θα το εκπροσωπήσει.

• ➔ Δεν προβλέπεται ρητά το δικαίωμα νομικής αναγνώρισης ταυτότητας φύλου για άτομα που δεν είναι εγγεγραμμένα στα ελληνικά ληξιαρχεία και ιδίως σε τρανς πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο. Όμως, τον Ιούνιο 2018 το Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης (αρ. Απ. 441Ε/2018) έκανε δεκτό το αίτημα που υπέβαλε τρανς γυναίκα, αναγνωρισμένη πρόσφυγας, για να μεταβληθούν τα επίσημα έγγραφα της (άδεια παραμονής και απόφαση περιφερειακού γραφείου Ασύλου Θεσσαλονίκης).

• **Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας:**

• ➔ Παρόλο που το σύστημα υγείας της Ελλάδας παρέχει διάφορες υπηρεσίες δωρεάν ακόμη και για ανασφάλιστα

/ χωρίς χαρτιά άτομα, τα τρανς άτομα μπορούν να υποβληθούν σε ορμονοθεραπείες, διαδικασίες επιβεβαίωσης φύλου, πλαστικές χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες σχετικές ιατρικές διαδικασίες με δικά τους έξοδα αφού καμία από αυτές τις διαδικασίες δεν καλύπτεται από το δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα.

→ Κάποιες ορμονοθεραπείες καλύπτονται από το Εθνικό Σύστημα υγείας, αλλά απαιτείται ψυχιατρική γωνμάτευση.

• **Εργασία και Απασχόληση:**

→ Η ίση μεταχείριση και η καταπολέμηση των διακρίσεων στην απασχόληση και την εργασία προστατεύεται από το Ν. 4443/2016, όπου αναφέρεται ρητά η ίση μεταχείριση ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

→ Ο Ν. 4443/2016 συμπεριέλαβε την ταυτότητα φύλου στο πλαίσιο προστασίας ίσων ευκαιριών απασχόλησης και εργασίας (συνθηκών εργασίας, πρόσληψης, πρόσβασης σε όλα τα είδη επαγγελματικού προσανατολισμού και κατάρτισης, κ.ά).

• **Αγαθά και Υπηρεσίες:**

→ Οι διακρίσεις λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου στους τομείς «αγαθά και υπηρεσίες, εκπαίδευση και υγεία» δεν απαγορεύονται ρητά από το Ν.3769/2009, παρά μόνο λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, και γενεαλογικών καταβολών.

• **Άσυλο:**

→ Η ταυτότητα φύλου μπορεί να αποτελέσει λόγο παροχής ασύλου, εάν και εφόσον αποδεικνύεται ότι στη χώρα καταγωγής οι ΛΟΑΤΚΙ άνθρωποι υφίστανται διώξεις οποιουδήποτε τύπου, απειλείται η σωματική ακεραιότητα και κινδυνεύει η ζωή τους, αλλά και παραβιάζονται θεμελιώδη δικαιώματα.

→ Η διαδικασία ασύλου είναι αρκετά χρονοβόρα και περίπλοκη, και γι' αυτό είναι σημαντικό να υπάρχει κατάλληλη νομική υποστήριξη και βοήθεια.

• **Εγκλήματα Μίσους / Ρητορική Μίσους:**

→ Η ρητορική μίσους απαγορεύεται και προστατεύει τόσο τον σεξουαλικό προσανατολισμό όσο και την ταυτότητα φύλου. Ο Ν. 927/1975 τροποποιήθηκε με το Ν.4285/2014 ώστε να περιλαμβάνει τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Ο νόμος περί εγκλήματος μίσους περιέλαβε τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4356/2015 του Ποινικού Κώδικα.

→ Κανένας νόμος δεν παρέχει προστασία από τις διακρίσεις λόγω έκφρασης του φύλου.

• **Εθνική Νομοθεσία αναφορικά με την εργασία στο σεξ:**

→ Στην Ελλάδα στο Ν.2734/1999 «Εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα και άλλες διατάξεις» περιγράφονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την έκδοση αδειών εργασίας των εργαζόμενων στο σεξ, του βοηθητικού προσωπικού όπως και εγκατάστασης για τους χώρους εργασίας.

→ Η έκδοση αδειών εργασίας και εγκατάστασης γίνεται μετά από υποβολή όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και έχει διάρκεια 3 έτη στα αντίστοιχα τμήματα Υπηρεσιών Υγείας των Περιφερειών της χώρας. Στην Αθήνα, για παράδειγμα, η υποβολή των αιτήσεων γίνεται στη Δ/νση Δημόσιας Υγείας (Λ. Αλεξάνδρας 196,115 21 Αθήνα).

→ Η νόμιμη εργασία στο σεξ πρακτικά σημαίνει ότι το ίδιο το άτομο πρέπει να έχει άδεια εργασίας και να έχει προσληφθεί από ένα νόμιμο χώρο υπηρεσιών σεξ με άδεια εγκατάστασης. Ο Ν.2734/1999 απαγορεύει την εργασία στο σεξ σε ξενοδοχεία ή στο δρόμο.

→ Τα άτομα που έχουν πιστοποιητικό/άδεια εργασίας στο σεξ υποχρεούνται, κάθε δεκαπέντε (15) ημέρες, να υπο-

βάλλονται σε ιατρική εξέταση, με μέριμνα των υγειονομικών υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το αποτέλεσμα κάθε ιατρικής εξέτασης αναγράφεται στο βιβλιάριο υγείας. Αναλυτικές πληροφορίες για τις απαραίτητες εξετάσεις υπάρχουν εδώ.

Η εφαρμογή της νομοθεσίας και οι σχετικές διαδικασίες για όλα τα παραπάνω θέματα μπορεί να είναι αρκετά περίπλοκες και χρονοβόρες. Να θυμάστε ότι έχετε ίσα δικαιώματα με όλους τους ανθρώπους της χώρας και υπάρχουν πολλοί οργανισμοί και υπηρεσίες που θα σας βοηθήσουν να διεκδικήσετε τα δικαιώματά σας. Όλες τις πληροφορίες για τους αρμόδιους οργανισμούς και τις σχετιζόμενες υπηρεσίες, θα βρείτε στον πίνακα στο τέλος αυτού του εγχειριδίου.

ΥΓΕΙΑ

- Η υγεία είναι μια κατάσταση συνολικής φυσικής, διανοητικής και κοινωνικής ευημερίας και όχι απλά η απουσία κάποιας ασθένειας ή αδυναμίας (Προοίμιο του Συντάγματος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας όπως έγινε δεκτό από το Διεθνές Συνέδριο Υγείας, Νέα Υόρκη, 19-22 Ιουνίου, 1946).
- Το να έχεις καλή υγεία επίσης συμπεριλαμβάνει το να μην έχεις άγχος, να έχεις πρόσβαση σε στέγαση και αξιοσέβαστες κοινωνικές υπηρεσίες και να δουλεύεις υπό τις κατάλληλες συνθήκες εντός ενός νομικού πλαισίου που σε προστατεύει.

Η Υγεία είναι το δικαίωμα το κάθε άτομο να μπορεί να νιώθει άνετα στο περιβάλλον του σε κάθε κατάσταση. Για να μπορούμε να προσέχουμε την υγεία μας, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψιν τις διαφορετικές πτυχές της ζωής, του σώματος και του μυαλού καθώς επίσης και του περιβάλλοντός μας.

Έχεις το δικαίωμα να ενημερώνεσαι για το πώς μπορείς να προλάβεις ασθένειες και να έχεις πρόσβαση σε περίθαλψη!

“Οι τρανς (...) άνθρωποι πρέπει να έχουν το δικαίωμα σε ισότιμη πρόσβαση και ισότιμα αποτελέσματα. Τα άτομα που αναζητούν ιατρική φροντίδα προστατεύονται από τη νομοθεσία ενάντια στις διακρίσεις. Η ταυτότητα και έκφραση του φύλου σου πρέπει να γίνονται σεβαστές όταν αναζητάς ιατρική φροντίδα.» (Εγγραφο Δεδομένων για την Τρανς Υγεία, NP)

Μείωση Βλάβης: Πολιτικές και προγράμματα που βοηθούν στη διαχείριση των πιθανών κινδύνων στην υγεία από πράξεις, όπως ορμονοληψία χωρίς ιατρική συνταγή. Μια θεμελιώδης αρχή της μείωσης βλάβης είναι το να βοηθήσει τα άτομα να κάνουν ό,τι μπορούν ώστε να προστατεύσουν την υγεία τους αντί να απορρίψουν, να ποινικοποιήσουν ή να τιμωρήσουν τη συμπεριφορά τους. (Ίδρυμα Ανοικτής Κοινωνίας: Μεταμορφώνοντας την Υγεία: Διεθνής Δικαιωματική Διεκδίκηση για την Υγεία των Τρανς Ανθρώπων).

Σωματική υγεία

Να θυμάστε ότι:

→ Η ορμονοθεραπεία είναι αρκετά ασφαλής από μόνη της. Ωστόσο, όπως πολλά άλλα φάρμακα, έχει τις πιθανές παρενέργειες. Συνεπώς, θα συνιστούσαμε τη χρήση ορμονών κατόπιν συνταγογράφησης και με καθοδήγηση.

→ Η χρήση εμφυτευμάτων μεταμόρφωσης του σώματος χωρίς ιατρική παρακολούθηση μπορεί να είναι επικίνδυνη. Είναι πολύ σημαντικό να χρησιμοποιούνται αποστειρωμένα εργαλεία χωρίς να γίνεται κοινή χρήση τους. Ωστόσο, πολλά προσθετικά υλικά (η σιλικόνη κ.ά.) δεν βρίσκονται μέσα σε ειδικούς θύλακες και μπορεί να μετακινηθούν μέσα στο σώμα.

→ Η λήψη φαρμάκων χωρίς ιατρική συνταγή (ορμόνες, κορτικοειδή, βενζοδιαζεπίνες, αντιβιοτικά κλπ.) μπορεί να έχει ανεπιθύμητες ενέργειες και διαδράσεις με άλλα φάρμακα.

Ψυχική Υγεία

Να θυμάστε ότι:

→ Η ψυχική υγεία συμπεριλαμβάνει τη συναισθηματική, ψυχολογική και κοινωνική μας ευημερία. Επηρεάζει τον τρόπο που σκεπτόμαστε, το πώς αισθανόμαστε και δρούμε. Επίσης, βοηθάει να καθορίσει το πώς διαχειριζόμαστε το άγχος, το πώς σχετιζόμαστε με τον άλλο κόσμο και πώς κάνουμε επιλογές. Η ψυχική υγεία είναι σημαντική σε κάθε στάδιο της ζωής, από την παιδική ηλικία και την εφηβεία μέχρι και την ενήλικη ζωή.

→ Αν αντιμετωπίζεις προβλήματα ψυχικής υγείας, μπορεί να επηρεαστούν η σκέψη σου, η διάθεσή σου και η συμπεριφορά σου.

→ Στρατηγικές διαχείρισης μπορεί να αποτελούν η χρήση προϊόντων καπνού, αλκοόλ, άλλων ψυχοδραστικών ουσιών, ή σεξουαλικής δραστηριότητας υψηλής επικινδυνότητας, καθένα από τα οποία μπορεί να επηρεάσει πολύ σοβαρά την υγεία και ευημερία σου.

→ Οι περισσότεροι άνθρωποι με προβλήματα ψυχικής υγείας μπορούν να γίνουν καλύτερα αν λάβουν θεραπεία. Η ανάρρωση είναι μια συνεχόμενη διαδικασία που συμβαίνει με την πάροδο του χρόνου. Το πρώτο βήμα είναι να ζητήσεις βοήθεια.

→ Σε περίπτωση που θέλεις να αρχίσεις με θεραπεία, είναι σημαντικό να απευθυνθείς σε κάποιο άτομο με επαγγελματική ιδιότητα. Η πιο συχνή θεραπεία είναι ένας συνδυασμός μεταξύ ψυχοθεραπείας (από ψυχοθεραπεύτρια ή ψυχολόγο) και φαρμακοθεραπείας (συνταγογράφηση από ψυχίατρο).

Αν χρειάζεσαι κάποιο άτομο να μιλήσεις ή δεν νιώθεις καλά ψυχικά, μπορείς να ζητήσεις βοήθεια στις υπηρεσίες που θα βρεις στο τέλος αυτού του χειριδίου.

Σεξουαλική Υγεία (πρόληψη ΣΜΝ και HIV)

Πρόληψη Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων Νοσηματίων (ΣΜΝ):

Να θυμάστε ότι:

➔ Η εξερεύνηση υγιών, ασφαλών και προστατευμένων σεξουαλικών εμπειριών είναι το ίδιο σημαντικό για τους τρανς δυϊκούς και μη-δυϊκούς ανθρώπους όσο είναι και για κάθε άλλον άνθρωπο. Όποιο κι αν είναι το είδος σεξ που κάνετε, είναι σημαντικό να είναι υγιές, συναινετικό και να το νιώθετε ως σωστό για εσάς.

➔ Τα ΣΜΝ μπορεί να έχουν πολλά συμπτώματα. Τα πιο συνήθη είναι: μη συνήθης εκροή υγρών του σώματος, πρήξιμο, ούρηση με πόνο ή συχνή ούρηση, εξανθήματα που μοιάζουν με τα συμπτώματα της γρίππης, οδυνηρή σεξουαλική επαφή.

➔ Τα ΣΜΝ που αφήνονται χωρίς ιατρική φροντίδα μπορεί να προκαλέσουν τα ακόλουθα: υπογονιμότητα, απώλεια της όρασης, αυξημένος κίνδυνος για τον HIV και θάνατος.

➔ Έχετε στο νου σας πως δεν έχουν όλων των ειδών οι λοιμώξεις έντονα συμπτώματα. Συνεπώς, είναι εξαιρετικά σημαντικό να γίνονται τακτικές εξετάσεις για ΣΜΝ.

Πρόληψη του ιού HIV:

Να θυμάστε ότι:

➔ Ο ιός HIV μπορεί να μεταδοθεί μέσω των σωματικών υγρών όπως το σπέρμα και το αίμα. Ωστόσο, ο ιός χρειάζεται να εμφανιστεί σε μεγάλες συγκεντρώσεις ώστε να μεταδοθεί στον οργανισμό.

➔ Μαζί με το προφυλακτικό, μπορείς να χρησιμοποιείς την PrEP (προφύλαξη πριν την έκθεση στον ιό) και την PEP (προφύλαξη μετά την έκθεση στον ιό) για πιο αποτελεσματική πρόληψη λοίμωξης από τον ιό HIV καθώς ατυχήματα μπορεί να συμβούν. Η χρήση συνδυαστικών μεθόδων πρόληψης ενάντια στον ιό HIV θα ήταν πολύ καλή!

➔ Η HIV λοίμωξη είναι σιωπηλή και συνεπώς, είναι πολύ σημαντικό να γίνονται τακτικές εξετάσεις για HIV.

➔ Πρόσφατες μελέτες αποδεικνύουν πως η PrEP δεν μειώνει τις θηλυκές ορμόνες των τρανς γυναικών. Η PrEP μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς φόβο ότι θα μειώσει τις ορμόνες σε κατώτερο επίπεδο από το επιθυμητό.

➔ Η θετική διάγνωση στον ιό HIV δεν σημαίνει πως θα επηρεάσει πλήρως την υγεία και τη ζωή σου. Μπορείς να ελέγξεις τον ιό και να συνεχίσεις να έχεις μια καλή ποιότητα ζωής. Ζώντας με τον HIV δεν πρέπει ποτέ να είναι λόγος για διακρίσεις και αποκλεισμούς.

Αν είχες εμπειρίες που μπορεί να ενέχουν κίνδυνο έκθεσης σε ΣΜΝ, κάνε τις εξετάσεις ακόμη κι αν δεν σου έχουν εμφανιστεί συμπτώματα. Είναι σημαντικό να προλάβεις μια διάγνωση το συντομότερο δυνατόν ώστε να αρχίσει η θεραπεία. Είναι σημαντικό να νιώθεις άνετα όταν κάνεις εξετάσεις, γι'αυτό είναι χρήσιμο να συζητάς τις ανησυχίες σου με το προσωπικό της κλινικής. Πληροφορίες σχετικά με υπηρεσίες εξέτασης θα βρεις στον πίνακα που βρίσκεται στις τελευταίες σελίδες αυτού του εγχειριδίου.

Ασφαλέστερη Χρήση του Αλκοόλ και άλλων Ψυχοδραστικών ουσιών

Να θυμάστε ότι:

➔ Διαφορετικές ψυχοδραστικές ουσίες μπορεί να έχουν διαφορετικές συνέπειες. Το να γνωρίζεις τις πιθανές αρνητικές συνέπειες και τους κινδύνους της κάθε διαφορετικής ουσίας μπορεί να σε βοηθήσει να έχεις καλύτερο έλεγχο κι έτσι να μπορείς να μετρήσεις τη χρήση που κάνεις. Όσο περισσότερη ενημέρωση έχεις για κάποια ψυχοδραστική ουσία πριν την

πάρεις, τόσο καλύτερα θα ξέρεις τι κάνεις.

→ Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ διαφορετικών ψυχοδραστικών ουσιών μπορεί να είναι επιβλαβείς. Μην συνδυάζεις αλκοόλ ή άλλες ψυχοδραστικές ουσίες με φάρμακα, θα έχεις μεγαλύτερο κίνδυνο υπερδοσολογίας ή θα αντιμετωπίσεις παρενέργειες ή/και αναπάντεχες συνέπειες.

→ Σε περίπτωση που έχεις ήδη ξεκινήσει ορμονοληψία, πρέπει να γνωρίζεις πως το αλκοόλ και άλλες ψυχοδραστικές ουσίες μπορεί να έχουν επίδραση στη διαδικασία της ορμονοληψίας σου. Το αλκοόλ αυξάνει τα επίπεδα κινδύνου όταν διαδρά με τα οιστρογόνα και την αντιρετροϊκή αγωγή.

→ Με τη μείωση του ποσοστού της κατανάλωσης αλκοόλ και άλλων ουσιών, μπορείς επίσης να μειώσεις πιθανές βλάβες που έχουν να κάνουν με την υγεία σου και την κοινωνική σου ζωή. Μπορείς επίσης να προσπαθήσεις να αλλάξεις τις καταναλωτικές σου συνήθειες (π.χ. άρχισε να πίνεις ή να χρησιμοποιείς άλλες ουσίες αργότερα μέσα στη μέρα σε σύγκριση με πριν, άλλαξε τα προϊόντα αλκοόλ που καταναλώνεις – μπίρα ή κρασί αντί για βότκα).

Μπορείς να βρεις πληροφορίες για ασφαλέστερη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, ώστε να έχεις πλήρη ενημέρωση για πιθανές βλάβες καθώς και για να γνωρίζεις πώς να τις μειώσεις! Σε αυτόν τον ιστότοπο μπορείς να βρεις χρήσιμες πληροφορίες: <https://www.drugsand.me/en/>

Πληροφορίες σχετικά με υπηρεσίες μείωσης βλάβης και απεξάρτησης θα βρεις στον πίνακα που βρίσκεται στις τελευταίες σελίδες αυτού του εγχειριδίου.

TRANSR
TRANS SEX WORKERS RIGHTS
ARE HUMAN RIGHTS

www.transr.eu

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΟΝΟΜΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	E-Mail / Ιστοσελίδα
RED UMBRELLA ATHENS- Πρωτοβάθμιος φορέας πρόληψης και ενδυνάμωσης εργαζόμενων στο σεξ	ΣΑΤΩΜΒΡΙΑΝΔΟΥ 34, Ομόνοια Αθήνα	2108627572	Redumbrellathens@gmail.com
AthCheckpoint Κέντρο Πρόληψης και Εξέτασης για HIV/HBV/HCV	Πιττάκη 4, Αθήνα	2103310400	mycheckpoint.gr;
ThessCheckpoint Κέντρο Πρόληψης και Εξέτασης για HIV/HBV/HCV	Αλ. Σβώλου 15, Θεσσαλονίκη	2310282284	mycheckpoint.gr;
Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδος «Θετική Φωνή» «Δίπλα Σου- 11528» Γραμμή Ψυχολογικής Στήριξης	Αγ. Αναργύρων 13, Αθήνα; Τσιμισκή 16, Θεσσαλονίκη	2108627572; 2315525020 11528	positivevoice.gr; info@positivevoice.gr diplason@11528.gr http://11528.gr
Colour Youth- Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας	Σαχτούρη 3, Ψυρρή, Αθήνα	6945583395	info@colouroyouth.gr; https://www.colouroyouth.gr/
ΚΕΘΕΑ ΕΞΕΛΙΞΙΣ- Προγράμματα άμεσης παρέμβασης και μείωσης βλάβης	Κουμουνδούρου 28, Αθήνα	2105200800	offclub@kethea-exelixis.gr; sw@kethea-exelixis.gr
Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του ανθρώπου	Βαλτετσίου 39, Αθήνα	2130264975	www.hlh.gr; info@hlh.gr
Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών	Ζαν Μωρέας 17, Αθήνα 117 41, Ελλάδα	6944820441	http://www.transgender-association.gr/; transgender.support.association@gmail.com
Νοσοκομείο Γ.Ν. ΈΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ- Τμήμα Ενδοκρινολογικό	Πλ. Έλενας Βενιζέλου 2, Αθήνα	21 3205 1000	http://www.hospital-elena.gr/ ; secretariat-dept@hospital-elena.gr
ΨΝΑ-Ειδικό Ιατρείο Αντιμετώπισης Ζητημάτων Ταυτότητας και Δυσφορίας Φύλου	Λεωφόρος Αθηνών 374 Χαϊδάρη, Αθήνα Τ.Κ. 12462	2132054000	https://www.psyhat.gr/el
Νοσοκομείο Αφρ. & Δερμ. Νοσημάτων «Α. Συγγρός»	Ι. Δραγούμη 5, Athina 161 21	2107265100	http://www.sygros-hospital.gr/
SAFE REFUGEE-Πρόγραμμα υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ προσφύγων και αιτούντων άσυλο/ SOLIDARITY CENTER	Δομοκού 2 (Συμβολή των οδών Δομοκού, Φιλαδέλφειας και Σάμου), έναντι Σταθμού Λαρίσης, 2ος όροφος		https://www.solidaritynow.org/kentro-allileggiis-athinas/

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ						
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗ- ΡΙΞΗ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ/ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ HIV ΚΑΙ ΣΜΝ	ΜΕΙΩΣΗ ΒΛΑ- ΒΗΣ	
X	X	X		X	X	
				X		
				X		
X					X	
	X					
X	X	X				
			X			
					X	
			X			
				X		
				X	X	
X	X	X				

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

GLAAD. (2016). GLAAD Media Reference Guide. Retrieved <http://www.glaad.org/sites/default/files/GLAAD-Media-Reference-Guide-Tenth-Edition.pdf>

Transrespect versus Transphobia Worldwide research project, cit in TGEU-Transgender Europe website

UNAIDS (2012). Making rights a reality. A compilation of case studies: The experiences of organizations of transgender people. Retrieved from, <http://www.unaids.org/en/resources/presscentre/featurestories/2012/may/20120517atransla>

Weitzer, R. (2009). Sociology of Sex Work. Annual Review of Sociology, 35(1), 213-234. DOI:10.1146/annurev-soc-070308-120025

TGEU (2014): Fact Sheet: Legal Gender Recognition. Retrieved from https://www.tgeu.org/sites/default/files/LGR_factsheet-web.pdf

TGEU (2016): Toolkit Legal Gender Recognition. Retrieved from <https://tgeu.org/wp-content/uploads/2017/02/Toolkit16LR.pdf>

FRA (2013): EU LGBT survey - European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey - Results at a glance.

Retrieved from <https://fra.europa.eu/en/publication/2013/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-results>

The National LGB&T Partnership (2016): Trans Health Factsheet. Retrieved from <https://nationallgbtpartnershipdotorg.files.wordpress.com/2015/02/np-trans-health-factsheet-general-healthcare.pdf>

Open Society Foundation (2013): Transforming Health: International Rights-Based Advocacy for Trans Health. Retrieved from <https://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/transforming-health-20130213.pdf>

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον εθνικό συντονιστή:

Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδας “Θετική Φωνή”- Red Umbrella Athens |
Αγ. Αναργύρων 13, Αθήνα, Τ.Κ. 10554, Ελλάδα | Τηλ.: 210 86 27 572
www.positivevoice.gr
Fb <https://www.facebook.com/RedUmbrellaAthens/>

Θετική Φωνή
αυθρωσι+HIV

